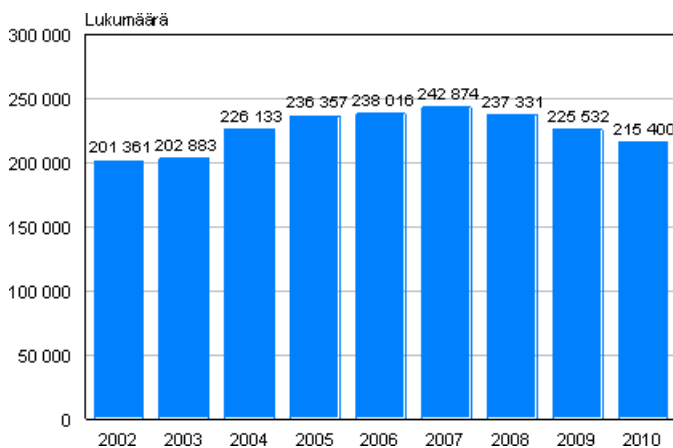

Pakkokeinot 2010

Poliisi, tulli ja rajavartiolaitos suorittivat 215 000 pakkokeinoa vuonna 2010

Tilastokeskuksen mukaan poliisi, tulli ja rajavartiolaitos suorittivat 215 000 pakkokeinoa vuonna 2010. Määrä oli 10 000 edellisvuotta vähemmän. Pakkokeinoista runsas kolmannes eli 80 000 oli ns. päihtyneen säilöönottoja, joissa kysymys on henkilön tai hänen ympäristönsä turvallisuuden varmistamisesta. Muissa pakkokeinolajeissa on lähes aina kysymys syylliseksi epäillyn henkilön syyllisyyden tutkimisesta tai rikosprosessin turvaamisesta. Keskeisiä pakkokeinoja ovat rikoksesta epäillyn kiinniotto tai pidättäminen, 42 000 tapausta, henkilötarkastus ja henkilökatsastus sekä niihin mahdollisesti liittyvä takavarikko, 32 000 tapausta sekä takavarikko tai kotietsintä ja takavarikko, 40 000 tapausta.

Poliisiin, tullin ja rajavartiolaitoksen pakkokeinot 2002-2010

Humalatilien tutkimisia tarkkuusalkometrillä tehtiin 12 000. Verikokeesta tehtyjen humalatilien tutkimusten määrää ei tästä tilastosta luotettavasti saada. Muissa pakkokeinolajeissa lukumäärät jäivät suhteellisen pieniksi. Henkilötarkastusten ja henkilökatsastusten sekä niihin mahdollisesti liittyvien takavarikkojen määrä lisääntyi kaksi prosenttia vuodesta 2009. Takavarikkoja tehtiin 23 000, mikä on yhtä paljon kuin edellisellä vuonna. Päihtyneen säilöön otettujen määrä näyttää viime vuosina kääntyneen laskuun. Niitä ilmeni 80 000 vuonna 2010, kun edellisvuoden vastaava luku oli 88 000. Naisiin kohdistettiin 26 000 pakkokeinoja eli 12 prosenttia kaikista pakkokeinoista. Naisten osuudet olivat pieniä kaikissa pakkokeinolajeissa.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Poliisin, tullin ja rajavartiolaitoksen pakkokeinot 2002-2010.....	3
Liitetaulukko 2. Kiinniotetut, pidätetyt ja vangitut henkilöt iän mukaan 2010	3
Laatuseloste: Pakkokeinot.....	4

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Poliisin, tullin ja rajavartiolaitoksen pakkokeinot 2002-2010

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Yhteensä	201 361	202 883	226 133	236 357	238 016	242 874	237 331	225 532	215 400
Kiinniotto	34 181	33 890	34 191	34 130	32 470	32 750	31 630	31 884	30 765
Pidättäminen	12 927	13 753	11 628	11 270	10 575	10 757	10 794	10 965	11 123
Vangitseminen	2 587	2 639	2 244	2 256	2 286	2 321	2 263	2 323	2 334
Matkustuskielto	688	668	625	635	632	665	667	535	593
Päihtyneenä säilöönnotetut	97 479	96 988	107 854	103 727	101 087	99 113	95 228	88 347	79 555
Humalatililan tutkimuspyyntö, verikoe	3 745	5 208	6 080	6 895	7 866	8 267	7 708	1 424	975
Humalatililan tutkiminen, tarkkuusalkometri	13 651	14 064	15 649	16 081	15 352	16 721	15 575	13 894	11 969
Henkilökatsastus / takavarikko	1 596	1 009	12 193	20 322	25 425	27 946	27 352	26 166	27 408
- niistä DNA- tunnisteen määr. rik. epäillylle	-	129	10 398	14 428	15 489	16 051	15 092	14 297	14 931
Henkilötarkastus / takavarikko	3 435	3 202	3 461	3 820	4 407	5 361	5 093	5 239	4 779
Kotietsintä ja takavarikko	11 689	12 088	12 060	13 403	13 234	14 482	14 590	16 047	17 034
Takavarikko	16 746	16 707	17 480	18 693	19 459	19 184	20 806	22 794	23 105
Kielto ilmaista päätös	24	14	26	37	60	55	112	58	96
Pakkokeinon kumoaminen	52	33	35	33	30	34	30	31	46
Lähestymiskiello	-	-	-	2 152	2 079	2 128	2 127	2 117	2 049
Lähetysten pysäytysmääräys	30	38	28	26	24	46	31	41	32
Pakkokeinon muuttaminen	4	7	36	15	23	24	45	33	40
Noutomääräys	294	308	358	471	492	463	450	597	562
Määräajan pidentämispyyntö	1 049	1 080	942	1 109	1 096	1 179	1 425	1 589	1 584
Turvaamistoimi	150	126	217	265	258	248	288	280	246
Väliaikainen toimenpide	133	100	200	230	230	230	272	261	214
Todistamaan velvoittaminen	-	3	-	-	-	1	1	-	-
Vangitun vapauttaminen	894	946	808	783	913	886	826	893	882

Liitetaulukko 2. Kiinniotetut, pidätetyt ja vangitut henkilöt iän mukaan 2010

Ikä	Kiinniotto	Pidättäminen	Vangitseminen
Yhteensä	30 765	11 123	2 334
-14	39	-	-
15-17	1 313	361	44
18-20	3 494	1 261	224
21-24	4 662	1 813	343
25-29	5 609	2 232	494
30-34	4 436	1 753	389
35-39	3 163	1 222	297
40-44	2 700	977	226
45-49	2 095	679	151
50-59	2 352	648	138
60-	845	173	28
Tuntematon	57	4	-

Laatuseloste: Pakkokeinot

1. Tilastotietojen relevanssi

Poliisin, tullin ja rajavartiolaitoksen pakkokeinot -tilasto keskittyy kuvaamaan sitä, millaisia pakkokeinoja poliisi, tulli ja rajavartiolaitos käyttää, miten paljon niitä on ja miten ne jakautuvat rikoksittain ja alueittain. Alueluokituksena käytetään poliisilaitosta. Lisäksi tilasto sisältää tiedot pakkokeinon kohteena olevan henkilön sukupuolesta ja iästä. Pakkokeinoista esitetään soveltuvien osien tiedot kiinnioton, pidätyksen ja vangitsemisen kestosta, pakkokeinojen erityisperusteista, pakkokeinon kohteeksi joutuneen henkilön veren alkoholipromillestä sekä säilöissäolo vuorokausista.

Tilasto ei sisällä tietoja telekuuntelusta, televalvonnasta eikä teknisestä tarkkailusta pakkokeinona. Samoin tilasto ei sisällä tietoja liiketoimintakielloista.

Tilasto sisältää tiedot pakkokeinolakiperusteisista pakkokeinoista. Niillä pyritään poikkeuksetta rikoksen selvittämiseen. Lisäksi tilasto sisältää ns. poliisilakiperusteiset kiinniotot, niillä taas pyritään suojaamaan kohteena olevaa henkilöä itseään tai estämään kohtuuton häiriön tai vahingon aiheuttaminen.

Poliisilakiperusteisen kiinnioton kohteeksi joutuneista henkilöistä käytetään usein nimitystä 'päähtyneenä säilöön otetut', joita valtaosa heistä on. Poliisilakiperusteista kiinniottoa ei ole kuitenkaan rajattu pelkästään päähtyneisiin.

Lisäksi tilasto sisältää ulkomaalaislakiperusteisia pakkokeinoja, joista esimerkkinä voidaan mainita 'ulkomaalaisen säilöönotto'. Osan pakkokeinoista voi päättää poliisi itse, osa taas on senkaltaisia, että ne edellyttävät tuomioistuimen päätöstä. Tilastossa pakkokeinot, joiden lyhenne päättyy O -kirjaimen, ovat tuomioistuimen hyväksymiä.

Vuoden 2005 alusta otettiin käyttöön uutena nimikkeenä lähestymiskielto.

Tilasto kuvaa pakkokeinoja, joita on käytetty vuoden aikana. Niiden taustalle oleva rikosilmoitus on saatettu tehdä aikaisemminkin..

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilasto perustuu kokonaisuaineistoon. Tilaston perusaineisto on saatu poliisin käytössä olevasta automaattiseen tietojenkäsittelyyn perustuvasta Poliisiasian tietojärjestelmästä, josta käytetään lyhennettä PATJA.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilastossa ovat kaikki edellä mainitut poliisin määräämät pakkokeinot ja kaikki poliisin tuomioistuimen päätettäväksi jättämät pakkokeinot. Suhteellisen harvinaiset tapaukset, joissa tuomioistuin ei ole hyväksynyt pakkokeinoja tai on muuttanut sitä, eivät välttämättä näy tilastossa. Tilastojen perusaineistona PATJAA voidaan pitää hyvänä.

4. Tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tilaston perusaineisto poimitaan poliisin PATJA -järjestelmästä tilastovuotta seuraavan helmikuun alussa. Tulokset valmistuvat touko – kesäkuun aikana.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys

Tietoja poliisin, tullin ja rajavartiolaitoksen pakkokeinoista julkaistaan internetissä Tilastokeskuksen StatFin -tilastopalvelussa osoitteessa <http://statfin.stat.fi/statweb>.

Vuoteen 2008 tietoja pakkokeinoista julkaistiin myös Oikeustilastollisessa vuosikirjassa, Poliisin tietoon tullut rikollisuus -jaksossa.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Tilastoissa käytetään tilastovuoden lopussa voimassa olevaa poliisilaitos- ja rikosluokitusta.

Lainmuutokset vaikeuttavat vertailua eri vuosien ja eri pakkokeinotyyppien välillä. Esimerkiksi henkilökatsastuksiin sisältyvä DNA- tunnisteen ottoa koskeva lainsäädäntö muuttui 2004 alusta (Laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimesta 22.8.2003/761 ja Pakkokeinolaki 27.6.2003/646). Muutos aiheutti sen, että DNA-tunnisteen otto muuttui normaaliksi tutkimusrutiiniksi.

Pakkokeinojen määriin voivat vaikuttaa esimerkiksi muutokset poliisin rikostutkimuskäytännöissä tai päihdyneiden huollossa.

Poliisilaitosten määrä väheni vuoden 2009 alusta 90:stä 24:ään. Vuodesta 2009 lähtien tiedot esitetään uuden poliisilaitosjaon mukaisesti. Tilastokeskuksen StatFin -tilastopalveluun jäävät lisäksi vuodet 2002 - 2008 aikaisempien poliisilaitosten mukaisesti tehtyinä.

Tilasto on tuotettu samankaltaisena vuodesta 2002 lähtien.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Poliisilakiperusteisten säilöönottojen määrä ei määritelmällisistä syistä ole täysin sama kuin poliisin tietoon tullut rikollisuus- tilastossa esitetty päihdyneenä säilöön otettujen määrä.

Henkilötarkastuksiin ja kotietsintöihin liittyvistä takavarikoista esitetään vuosien 2009 ja 2010 tilastossa vain kokonaismäärät. Tarkempaa luokittelua ko. pakkokeinoista ei ole käytettävissä.

Humalatilanteiden tutkimuksista ei esitetä Statfin-tietokantataulukkoa vuosilta 2009 ja 2010.

Tuomioistuinten päättämistä pakkokeinoista on saatavissa tietoja tuomioistuintilastoista.

Lisätietoja

Jorma Kallio (09)1734 3248

Vastaava tilastojohtaja:

Jari Tarkoma

oikeus@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Pakkokeinot 2010. Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute